

ကညီဂုၢ်ဝီခွဲးယၢ်ကရူၢ်

မၤနီၣ်မၤယၢ်တၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပုၤဂုၢ်ဝီခွဲးယၢ်လၢကီၢ်ပယီၤခိၣ်နီၣ်န့ၣ်သဝီပုၤ

တၢ်ဟံၣ်ဖျါအဖုၣ်

လၢဖျါတြူၤအါရံၤ ၂ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြူၤနီၣ်ဂံၢ်- 22-168+178-D1

မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ် တၢ်ဟံၣ်ဖျါအဖုၣ်- ကဘီယုၤခးလီၤတၢ် ဒီးတၢ်ယုၤအိၣ်ကမ့ၢ်, တၢ်ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်, တၢ်အိၣ်တၢ်အိတလၢတပုၤဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ၤလၢအဖျၢၣ်တုၤလၢမ့ၢ်၂၀၂၂နံၣ်

တၢ်ဟံၣ်ဖျါအဖုၣ်တဘျီအံၤ ဟံၣ်ဖျါဝဲ တၢ်ကဲထီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲလၢအဖျၢၣ်ဒီးလၢမ့ၢ်၂၀၂၂နံၣ်အဘၢၣ်စၢၤ လၢဘုၣ်သိၣ်ကီၢ်ဆၣ် ဒီးလူၢ် သီကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ် ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအါအဖျၢၣ်ဒီးလၢမ့ၢ် ၂၀၂၂နံၣ် အဘၢၣ်စၢၤ **ထံကီၢ်တၢ်ပၤတၢ်ပြးကီၢ်ကးကရၢ (SAC)** ခးလီၤကဘီ ယုၤခးလီၤတၢ်ဒီးဒုၣ်ပုၤနီၣ်တၢ်လီၢ် လူၢ်သီကီၢ်ဆၣ်အယီၤ သဝီဖဲသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ယုၤအိၣ်ကမ့ၢ်ဒဲးဒုၣ်န့ၣ်လီၤ. ကဘီ ယုၤခးလီၤတၢ် တၢ် တဘျီဘၣ်ဒိဝဲ ဖဲသ့ၣ်ဟံၣ်ခါ လၢအအိၣ်လၢပုၤကရူၢ် ဒီးကဘီယုၤခးလီၤတၢ်ခဲတဘျီ မၤဟးဂီၤဝဲလီၢ် ကဝီပုၤတဝၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အါမး ဒီးသဝီဖဲတဂၤအဒါးဟးဂီၤစ့ၢ်ကီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢအဖျၢၣ် ၂၈သီ, ၂၀၂၂နံၣ်အနံၤ ကဘီယုၤခး လီၤစ့ၢ်ကီၢ်တၢ် လၢအဘူးဒီးမဲးန့ၣ်ထၣ်သဝီ, ဘုၣ်သိၣ်ကီၢ်ဆၣ် ဘၣ်ဆၣ်တၢ်သံတၢ်ပြးဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဟးဂုၢ်ဟးဂီၤ တအိၣ်ဘၣ် န့ၣ်လီၤ. လၢပနၢ်အုၣ်ပၤခိၣ်ဟီၣ်ကဝီ, လၢမုၢ်ပျီကရူၢ်, လူၢ်သီကီၢ်ဆၣ်တခီ SAC ခးလီၤမိထးဖဲသ့ၣ်တဖၣ်ခံသီသၢသီတ ဘျီထီၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဖီခိၣ် သဝီဖဲလၢအအိၣ်လၢတၢ်လီၢ်ဝဲန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကွၢ်ဆၢမဲၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်တ လၢတပုၤ ဒီဖျါလၢအဝဲသ့ၣ်ဟူးဂဲးဖဲမၤအိၣ်က့ၤအတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမုၢ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ကီၢ်ခဲဝဲအယီၤန့ၣ်လီၤ. သဝီဖဲ သ့ၣ်တဖၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်အိၣ်တ ဆူၣ်ဘၣ်အဆၢကတီၢ်အဝဲသ့ၣ် လဲၤကူဆါယါဘျါအသးလၢ ဆူၣ်ချ့လီၢ်ခါၣ်သး လၢဘၣ်တၢ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢ **ကညီဆူၣ်ချ့မၤစၢၤဝဲကျိၤ (KDHW)** လၢအအိၣ်လၢသဝီတနီၤန့ၣ်လီၤ. သန့ၣ်က့ၤဒီဖျါလၢ ဆူၣ်ချ့လီၢ်ခါၣ် သးတဖၣ် ကသံၣ်တၢ်ပိးတၢ်လီၤတဖၣ် တအိၣ်လၢပုၤအယီၤ သဝီဖဲတနီၤ ဘၣ်ပုၤအိၣ်ကသံၣ်လၢလီၢ် ကဝီပုၤကသံၣ်ကျးသ့ၣ် တ ဖၣ်န့ၣ်လီၤ.¹

¹ တၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျိၤလၢ လံာ်ဟံၣ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အီၤဖဲ လၢမ့ၢ် ၂၀၂၂နံၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆၢဟ့ၣ်ထီၣ်အီၤလၢ လီၢ်ကဝီပုၤမၤ သကိးတၢ်တဂၤ ဖဲ မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ်အပူၤ လၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအီၤ လၢကညီဂုၢ်ဝီခွဲးယၢ်ကရူၢ် KHRG လၢကမၤနီၣ်မၤယၢ်တၢ်မၤဘၣ်ဒိ ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖဲခွဲး ယၢ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဖဲလီၢ်ကဝီပုၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီး အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲ လီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ် တၢ်မၤလီၤဘၢအီၤလၢ အဝဲနီၢ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်အါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂုၢ်တၢ်ကျိၤလၢ တၢ်ကွဲးရဲၣ်ပုၤအါထီၣ်အီၤ ဖဲ ပနီၣ်ကဝီပုၤအပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် KHRG အတၢ်ကွဲးရဲၣ်ထီၣ်တၢ်ဂုၢ် တၢ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ.

ကဘီယူၤခးလီၤတၢ်ဒီး တၢ်ယုၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်

ဖဲလါအ့ၣ်ဖြၢၣ် ၂၈သီ, ၂၀၂၂န့ၣ်အနံၤ ထံၣ်ကီၢ်တၢ်ပၤတၢ်ပြးကီၢ်ကးကရၢ (SAC) ခးလီၤဝဲကဘီယူၤ ဖဲတၢ်လီၤလၢအဘူးဒီးမဲးန့ၣ် ထၣ်သဝီ, ပးဟဲးကရူၢ်, ဘုသိၣ်ကီၢ်ဆၣ် လၢတၢ်ခိၣ်ဆၢက့ၤ **ကညီၣ်ဒီကလၢတၢ်ထွၣ်ဖျဲးသုးမုၢ်ဒိၣ်** (KNLA) ထီၣ်ဒုးန့ၣ်အဝဲ သ့ၣ်သုးကလၢတဖျါလၢအအိၣ်ဆီလီၤအသးလၢ ဃိၣ်လိာ်ကျိလၢနံၤဝဲန့ၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါလၢမ့ၣ်ပိာ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ တံာ်ဘၣ်လၢသဝီချါအယံ တၢ်ခးလီၤကဘီယူၤတဘျီအံၤ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဟးကူၢ်ဟးဂီၤတအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိစ့ၢ်ကီး တဘၣ်ဒီဘၣ်ထံးဘၣ် ဒီဖျါလၢ KNLA ဒုးသ့ၣ်ညါဆီအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဃး ကဘီယူၤကခးတၢ်ဘၣ်ဖုးအယံ သဝီဖိတဖၣ်ဟးထီၣ် ကွံာ်ချးဆၢချးကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလါအ့ၣ်ဖြၢၣ် ၂၉သီ, ၂၀၂၂န့ၣ်ဟါဒီ ၄န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ် ကဘီယူၤဒုးသုးခံဘၣ် ခးလီၤဝဲတၢ်လၢဒုၣ်ပူၤနီၣ်ဟီၣ်ကဝီၤ, ပုက့ ကရူၢ်, လူၢ်သီကီၢ်ဆၣ် ဘၣ်ဒီပိာ်ခွါဖိလၢတၢ်တသ့ၣ်ညါအသးန့ၣ်တဂၤ လၢအအိၣ်လၢ ခ---သဝီန့ၣ်လီၤ. ပိာ်ခွါဖိအံၤဘၣ်ဒီ ဝဲလၢအက့ၢ်ဃံ ဒီးလဲၤထီၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်လၢ **ကညီၣ်ဆူၣ်ချမၤစၢၤဝဲကျိၤ** (KDHW) တၢ်ဆါဟံၣ် လၢအအိၣ်လၢဒုၣ်ပူၤနီၣ်သဝီ န့ၣ်လီၤ. ဖဲလါမ့ၢ် ၁သီ, ၂၀၂၂န့ၣ် ဟါဒီ ၄း၃ဝမံးနံးအဆၢကတီၢ် SAC ကဘီယူၤဒုးသုးခံဘၣ်ခးလီၤဝဲတၢ် အသီတဘျီဒီး ကွံာ်လီၤဝဲ မ့ၣ်ပိာ်အဖျါတဆဲးဖဲ ဒုၣ်ပူၤနီၣ်ဟီၣ်ကဝီၤ ဒီးမ့ၣ်ပိာ်သ့ၣ်တဖၣ်ပိာ်ဖးဝဲကီးဖျါဒဲးန့ၣ်လီၤ. တဘျီအံၤသဝီဖိ တဘၣ် ဒီနီတဂၤဘၣ် ဘၣ်ဆၣ်သန့ၣ်က့ KNLA တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီတဖျါ ဒီးတၢ်ဆးစဲးလီၤ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖျါ ဟးဂီၤကွံာ်ဝဲခဲ လၢန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိအဒးတဖျါစ့ၢ်ကီးဟးဂီၤဝဲ ဖဲတၢ်ခးလီၤကဘီယူၤဘျီဝဲအံၤဒီး ဒီးခိၣ်ဒုးဒီးတၢ်ဒုၣ်ကပၤသ့ၣ်တဖၣ် ထွၣ်ဖျါဝဲဒုၣ်န့ၣ်လီၤ.

စးထီၣ်လၢကဘီယူၤခးလီၤတၢ်အဆိကတၢ်တဘျီ ဖဲဒုၣ်ပူၤနီၣ်တၢ်လီၤ လါမးရှး, ၂၀၂၁န့ၣ်အဆၢကတီၢ် ဟံၣ်ဒုၣ်အိၣ်ဒီး တနီၤ လၢတဟဲက့ၤအိၣ်ဒီးလၢဒုၣ်ပူၤနီၣ်တၢ်လီၤန့ၣ် အိၣ်ဝဲဒုၣ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲလါမးရှး, ၂၀၂၂န့ၣ်န့ၣ် ကဘီယူၤဟဲခးလီၤ တၢ်လၢဒုၣ်ပူၤနီၣ်တၢ်လီၤအိၣ်လံဝဲ လွံာ်ဘျီလံအယံ သဝီဖိလၢဟဲက့ၤအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်အိၣ်လၢတၢ်ပလီၤအပူၤထီၣ်ဘီန့ၣ် လီၤ. တၢ်အံၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ သဝီဖိတနီၤဟဲက့ၤဒီးအိၣ်ဆိးဝဲလၢအသဝီ ဘၣ်ဆၣ်ယုၢ်ဝဲဖဲအဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ကစီၣ်လၢ KNLA အအိၣ်လၢကဘီယူၤကဟဲခးတၢ်တဘျီလၢလၢအခါန့ၣ်လီၤ. ဖဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ယုၢ်အိၣ်ခူၣ်သ့ၣ်အဆၢကတီၢ်လဲၤ အိၣ်ဝဲလၢပုၤပူၤ ဒီးစ့ၢ်သီအတီၢ်ပူၤဟဲက့ၤကဒါလၢအသဝီန့ၣ်လီၤ.

လၢပနၢ်အံၤခိၣ်တၢ်လီၤ, လၢမုၢ်ပျီကရူၢ်, လူၢ်သီကီၢ်ဆၣ်တခီ ကဘီယူၤမ့ၢ်တခးလီၤတၢ်ဒီးဘၣ်ဆၣ်သန့ၣ်က့ SAC ကဘီ ယူၤဒုးသုးဟဲသ့ၣ်ညါဆီလီၤကဝီၤတၢ်အိၣ်သးလၢမုၢ်ဆါဒီးမုၢ်န့ၣ်ဒုၣ်လဲၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤအယံ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ပျံၤတၢ်ဖုးတၢ်ဒီး ဃုာ်ဝဲဟဲက့ၤဆူၣ်အသဝီခဲအံၤခဲအံၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤယုၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်နီၣ်ဂံၢ် လၢလူၢ်သီကီၢ်ဆၣ်အပူၤကအိၣ်အါန့ၣ်ဒီး ၁၀,၀၀၀ဂၤဆူၣ်ဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤယုၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်တနီၤအတၢ်ခိၣ်ဒုး (ဒးလဘၢ) တအိၣ်လၢကမၤထီၣ်တၢ်အိၣ်ကဒုၣ်လီၤလၢပုၤပူၤ ဘၣ်အယံ အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ကွံာ်ဆၢခါဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲတၢ်စူၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခးလီၤကျိၣ်ဖးဒိၣ်

SAC သုးလၢတၢ်တသ့ၣ်ညါအသုးရၣ် လၢအအိၣ်လၢပနၢ်အ့ၣ်ပၤခိၣ်တၢ်လီၤ, လၢမုၢ်ပျီၣ်ကရူၢ်, လူၢ်သီကီၢ်ဆၢသ့ၣ်တဖၣ် ခးနီၤဝဲမိထးဖိလၢအယံာ်ဝဲ ၁၅မံးနံးတုၤတန့ၣ်ရံၣ်ယုၣ်ယုၣ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢ လါအုၣ်ဖြၢၣ်တုၤလၢလါမ့ၤဒိတကတီၢ်ညါ အဝဲသ့ၣ်ခးနီၤကျိၣ်ခဲအံၤခဲၤဒီးခးဝဲခံၤသီသၢသီတဘျီန့ၣ်လီၤ. သန့ၣ်က့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး, တၢ်သံတၢ်ပုၤ မ့တမ့ၢ်တၢ်ဟး ကူၢ်ဟးဂီၤတအိၣ်နီၣ်တဘျီဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. မိထးချံသ့ၣ်တဖၣ် လီၤတၢ်ဆူသဝီပူၤ ဒီးတနီၤတခီလီၤတၢ်လၢသဝီချါန့ၣ်လီၤ. မိ ထးချံလၢ SAC ခးဝဲလီၤတၢ်ဝဲလၢ ပနၢ်အ့ၣ်ပၤခိၣ်တၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်န့ၣ်လၢအမ့ၢ် ၁၂၀-မးမး မိထးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်တၢ်အိတလၢတပုၤ

ခိဖျါလၢ SAC အိၣ်ဒီးသုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢ ပနၢ်အ့ၣ်ပၤခိၣ်အါလါလံအယံ သဝီဖိဖဲန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မံၣ်ဒီးတၢ် အိၣ်တကူတလၢ မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ကီတၢ်ခဲလၢကမၤအိၣ်တၢ် ဒီးဟူးဂဲၤဖဲမၤတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ် အယံန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိကဒဲကဒဲမၤစၢၤလိာ်အသး ခိဖျါဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤလိာ်သးတၢ်အိၣ်တၢ်အိလၢအိၣ်ဒီးအိၤ ဒီးဘျီရဲဝဲတၢ် ကီတၢ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢအနီၢ်ကစၢ်ဒိအံၤန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢအအိၣ်လၢသဝီအဂၤတနီၤ လၢအတၢ်အိၣ်သးဘၣ်ဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် စ့ၢ်ကီး ဟ့ၣ်ခိဟ့ၣ်နီၤတၢ်အိၣ်ဆူ ပုၤယုၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးမၤစ့ၤလိာ်အသးကဒဲကဒဲန့ၣ်လီၤ. အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် သဝီသ့ၣ် တဖၣ်ဒိအမ့ၢ် ဃီခံၣ်ဒါ, ဖိယီခံ, ကနဲမုၢ်ဒါ ဒီးယိၣ်သလိၣ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ် အဘုလၢအမၤအိၣ်ဝဲန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢကံၣ်ဝဲလံအ ယံ အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ပုၤအိၣ်က့ၤဝဲဘုန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢၣ်သန့ၣ်က့ၤ ခိဖျါလၢတၢ်အိၣ်တၢ်အိသ့ၣ်တဖၣ် အပူၤဒိၣ်ထီၣ်ဒိၣ်မးအယံ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မံၣ်ဒီးကျိၣ်စ့တၢ်ဂ့ၢ်ကီစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယံ အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ယုၣ်ယုၣ်မၤဒိအမ့ၢ် တၢ် မၤဒီးလဲ ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ထဲးဂံၢ်ထဲးဘါပုၤအိၣ်တၢ်ကန့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတနီၤတခီ မၤဝဲတၢ်စုသ့ၣ်ဘၣ်တၢ်မၤဒိအမ့ၢ် တၢ်ထုကုဒီးတၢ်ထုချိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်ဟဲန့ၢ်ကအိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တနီၤတခီဆါကွၢ်အတၢ်ဘျီတၢ်ဖိၣ် ဒီးကျိၣ်စ့လၢန့ၢ်ဘၣ်ဝဲတဖၣ် ပုၤအိၣ်ဝဲတၢ်အိၣ်တၢ်အိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် သဝီဖိလၢအအိၣ်ဆိး ဘူးဒီးကျဲ မုၢ်စးထီၣ်လၢ လၢဒိၣ်ဝဲ, ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရၣ် တုၤလီၤဆူသုးက့ၢ်ခံ ဒီးခိ ဃီကဒီးဆူကီၤထီၣ်, လူၢ်သီကီၢ်ဆၢ, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ် ရၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မံၣ်တ့ၢ်လံဝဲ တၢ်ကီတၢ်ခဲဒီးတၢ်အိၣ်တလၢတပုၤ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်ခိတံာ်ဝဲ ကျဲမုၢ်ဝဲန့ၣ်မုၢ်ဒ်သိးကလဲၤဆူတၢ်လီၤအဂုၤအဂၤကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. SAC သုးသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကီးသုၣ်ကျဲဝဲန့ၣ်လၢ တၢ်ဆုၤထီၣ်ဆုၤလီၤသုးတၢ်အိၣ်တၢ်အိ ဒီးတၢ်စုကဝဲၤပီးလီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးခးလီၤ စ့ၢ်ကီးဝဲ မိထးဆူတၢ်လီၤလၢအဘူးဒီးကျဲမုၢ် သ့ၣ် တဖၣ် ဒ်သိးကမၤပျံၤမၤဖုးသဝီဖိ ဒီး KNLA သုးသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျါလၢဝံစိာ်တီဆုၤတၢ်ဂ့ၢ်ကီ ဒီးတၢ်တြီၢ်ယာ် တၢ် လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤအယံ ကီဒိၣ်မးလၢတၢ်ကရၢကရိသ့ၣ်တဖၣ်ကလဲၤ ဒီး ဟ့ၣ်လီၤပုၤဂ့ၢ်တီဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလိာ်ကဝီၤဒဲ န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီတခိၣ် သဝီဖိဖဲန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ် ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလိာ် နီၢ်တဂၤပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိလၢအ အိၣ်လၢကီၢ်သၢဘၣ်တဘျီ ဒီးကီၣ်တဲၣ်ကီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိ သ့ၣ်တဖၣ်ညီန့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလိာ် တၢ်ကရၢကရိအိၣ်ဒိအမ့ၢ် **ကညီထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်မံးတံး** (CIDKP), ဒီး **ကညီတၢ်တီၤစၢၤမၤစၢၤဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ထီၣ်ပသီထီၣ်ဝဲၤဒါး** (KORD)သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီတခိၣ်တၢ်ကရၢကရိ

ဒ်အမ့ၢ် ကညီဟိံမုဉ်ကရၢ (KWO) ဒီးကညီကိုသရၢ်မၤသကိးတၢ်ကရူၢ် (KTWG) သ့ၣ်တဖၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ညီန့ၢ် KORD ဟ့ၣ်လီၤကျိၣ်စ့တၢ်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤဆူ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ကပူၤအိဉ် တၢ်အိဉ်တၢ်အီ အဂီၢ်ဒီး CIDKP တဒိဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤဒ်အမ့ၢ် ကသံၣ်တၢ်ပီးတၢ်လီၤ, တၢ်ကူတၢ်ကၤ, ဒီးတၢ်ဒုးခိဉ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကရၢ ကရိအဂၤတဖုလၢအဟူးဂဲၤတၢ် လၢလီၢ်ကဝီၤဖဲန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ **Free Burma Rangers (FBR)** ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်ဟ့ၣ် ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤဒ်အမ့ၢ်တၢ်ကူတၢ်ကၤ ဒီးကသံၣ်ပီးလီၤသ့ၣ်တဖၣ်တဘျီတခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိဉ်ဆူၣ်အိဉ်ချ့.

ဘၣ်ဃးတၢ်အိဉ်ဆူၣ်အိဉ်ချ့တၢ်အိဉ်သးလၢ ပနၢ်အ့ၣ်ပၤခိဉ်လီၢ်ကဝီၤတခါ ဆူၣ်ချ့လီၢ်ခၢၣ်သးတဖၣ် KDHW ဒုးအိဉ်ထီၣ် ဝဲလၢသဝီအိဉ်ဝဲတနီၤလံၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃိ ဖဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အိဉ်တဆူၣ်ဘၣ်အဆၢကတီၢ် လဲၤကူစါယါဘျါအ သးလၢ ဆူၣ်ချ့လီၢ်ခၢၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲသဝီဖိလၢအဃိအိဉ်ကမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အိဉ်လၢပုၤပူၤဒီး အိဉ်တဆူၣ်ဘၣ်အ ဆၢကတီၢ် အဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိဃိဖိ မ့တမ့ၢ်ဘူးတံၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်လဲၤဟံးန့ၢ်အိဉ်ကသံၣ်လၢ ဆူၣ်ချ့လီၢ်ခၢၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ် လၢအအိဉ်ဘူးဒီးအဝဲသ့ၣ်တၢ်လီၢ်န့ၣ်လီၤ. သန့က့ ဆူၣ်ချ့လီၢ်ခၢၣ်သး လၢအအိဉ်လၢသဝီသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးကသံၣ်တၢ်ပီး တၢ်လီၤတအိဉ်ကူအိဉ်လၢဘၣ်အဃိ သဝီဖိတနီၤဘၣ်ပူၤအိဉ်ကသံၣ်လၢ လီၢ်ကဝီၤကသံၣ်ကျးန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတနီၤ ဒီဖျိလၢ အစ့တအိဉ်ဘၣ်အဃိ အဝဲသ့ၣ်ဟံးဆိကသံၣ်ဒီးဟ့ၣ်က့ၤကျးကစၢ်စ့ဖဲအစ့အိဉ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆါလၢအညီန့ၢ်မၤ အသးသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ညၣ်ဂီၢ်, တၢ်ညၣ်ဂီၢ်သွံၣ်ဟးထီၣ်, တၢ်ဘၣ်တမ့ၢ် ဒီးတၢ်ဟၢဖၤလူသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤသးစၢ်ဒီး ပုၤသးပုၤသ့ၣ်တဖၣ် တူၢ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ခိဉ်ကမဲၢ်ဆါသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

ကညီဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖုဉ်ကိာ်

ကညီဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိဉ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရၢသဘျတဖုလၢ အၢၣ်လီၤမၤတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်အတၢ်အိဉ်သး လၢကိာ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. **KHRG** သိၣ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီၤဒုသဝီဖိတဖၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤဃါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိဉ်ဖိခွဲးယၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ် လီၤ. **KHRG** ဘိးဘၣ်ရၢလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ ဒ်သိးကဟံးဖျါထီၣ်လီၢ်ကဝီၤပူၤ ကမ့ၢ်တဖၣ်အကလုာ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိဉ် ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိဉ်ဘၣ်ဘျီဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံးသးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ www.khr.org အပူၤသ့ၣ်ဒ်န့ၣ်လီၤ.